

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - - 3 korona
Egyes szám ára - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK,
1907. jun. 7, péntek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Lássunk tisztán.

A magyar politikai közéletben mindig találkozunk *divatos* politikai áramlatokkal.

Ilyen *divatos* politikai áramlat újabb: becsmérelni folytonosan s napról napra képviselőházunknak legnagyobb pártját, a függetlenségi és 48-as pártot.

Amíg ezt a lelkiismeretlen elbánást a tönkrevert „szabadelvűek“, a „haladók“, a „nemzetiségek“ egyik-másik csoportja, s a „szocialisták“ részéről tapasztaltuk, szóra sem méltattuk.

A legyőzötteknél nagy nemeslelkűség kell ahhoz, hogy legyőzőiket békén hagyják s ne háborgassák kivívott pozíciójában mindenféle titkos utakon, minduntalan.

Attól a remek társaságtól pedig, amelyet az imént felsoroltunk, nem tételeznek fel ily tisztességes tulajdonságokat még — *önmaguk* sem.

Hiszen minden szavukban és írásukban szemérmetlenül éppen ők maguk kiabálják, hogy ha már kiűzettek a hatalomnak, részükéről valóban paradicsomszerűen kezelt édeni állapotából, hát ezen szomorú helyzetükben nem maradnak tétlenül, hanem legalább is kellemtelenednek. A hazának, Magyarországnak és e nemzetnek érdeke előttük bliktri volt s az lesz ezentúl is.

Ilyen népségtől tehát éppen az volna a csudálatos, ha valami biztos relytek-helyre vonulva — *szégyenkeznek*.

Ekként az ő vásári óbégatásukat minden jóra való lélek természetesen eleresztette a füle mellett.

Most azonban ennek a féreghadnak előre kieszt aknamunkája segítséget kapott úgy az országgyűlésen, mint azon kívül, kint a nagy közönség körében is nehány, eddig mindenkor jó függetlenséginek ismert polgártársunk részéről, jóllehet nekik a legtávolabbról sincs olyan szándékuk, hogy a nemzetünk testén élősködő parazitátömeggel egy követ fujjanak.

Ez a sajnálatos körülmény számos gyöngének megtévesztésére már nagyon alkalmas jelenség s azért pártunk, a függetlenségi és 48-as párt érdekében lehetetlen véle nem foglalkoznunk.

Aki a mai politikai alakulás természetét ismeri, az előtt mindjárt nyilvánvaló, hogy ezen polgártársainknak az a magatartása, amikor pártunkra elfeledést, reakciót s általában ezekhez hasonló kigyót-békát rászórnak, nagy tévedésen alapul.

Ezek az eddigi elvtársaink azt hiszik, hogy ma a függetlenségi és 48-as párt van kormányon.

Ha ez így volna, valóban azt kellene mondanunk, hogy pártunk a kormányon megtagadta multját.

De a dolog nem így van.

Aki a politikával való foglalkozásra magának jogosan igényt formál, annak tudnia kell azt a tényt, hogy Magyarország kormánya most nem függetlenségi, de nemis alkotmánypárti, avagy néppárti.

Magyarország kormányása most és pedig a választóközönségnek 1906 május havában kijelentett akaratából, egy *pártszövetségnek*, az úgynevezett koalíciónak kezeiben van, amelynek programja nem a függetlenségi párté, az alkot-

mánypárté, avagy a néppárté, hanem e pártoknak egymástól lényegesen eltérő programjait *nem érintő* speciális programm.

Ha tehát valaki most abban tetszeleg magának, hogy a függetlenségi és 48-as pártot pocskolja azért, mert a *viszonyok kényszerítő hatása alatt* s egy bizonyos *átmeneti időre* közvetlenül nem a maga pártprogramját propagálja, hanem a koalícióét, az vagy nem akar, vagy nem tud tisztán látni, vagy — eső után jár köpönyegbe.

S hogy a koalíció a felállított programját nagy erőfeszítéssel törekszik beváltani, mutatják a mindennapi tények.

Mi is a koalíció programja?

Először a törvényes kormányzás helyreállítása.

Még csak egy esztendeje s annak a sok romnak, amelyet a letűnt törvénytelen kormányzás hazánk kormányzásának minden területén előidézett, immár semmi nyoma.

A koalíció programjának második pontja: az alkotmánybiztosítékok megteremtése.

Még a verebek is csiripelik, hogy a koalíciós kormány több ilyen természetű javaslata már szintén elkészült s éppen most viaskodik a kormány a királylyal afölött, hogy azokat az országgyűlés elé terjesszesse.

Hogy a koalíció programja harmadik pontjának, a választási jog reformjának megvalósításán a kormány szintén serényen dolgozik, arról ugyancsak még a verebek is csiripelnek.

Ilyen körülmények között valóban csak üres lárma, mikor még, mind-

A sátán.

— A Határőr eredeti fárcája. —

Irta: Benda Jenő.

Demeter ur szerfölött el vala keseredve és kacérkodott egy revolverrel. A revolver az asztalon feküdt, szép sima szerszám, fényes és tetszetős. Egy kicsi dísz tárgy. Demeter ur pedig az asztal előtt ült és semmi egyebet nem csinált, csak éppen kacérkodott. Hátradőlt a székében, úgy nézte a csillogó, elefántcsontfogó holmit. Aztán a kezébe fogta, a súlyát mérlegelte. És halántékához illesztette a csövet. Most egy nyomás. Aztán puk! És vége van mindennek.

Nem nyomta meg a ravaszt, hanem visszatevette a revolvert az asztalra és elhatározta, hogy előbb Dianát lövi agyon. A gyönyörűség szép asszonyt, a hosszú aranyhaját, a kőszívűt. Gyűlölte most ezt a nőt. Mert hogy őt okozta minden szenvedéséért. Előbb őt, aztán saját magát.

Es az ajakát harapta úgy, hogy kiserkedt rajta a vér. Eltorzult az arca, mint egy kinvaltatást szenvedő. Mert nemcsak a testet, a csontokat és az izmokat lehet kinpadra feszíteni. Gyakran keresztre szegeződik, testi kinhoz hasonló kinnal vívodik, vergődik a lélek is. Ugy, mint most a Demeter uré, aki ime szerelmes és meg akar halni. Előbb azonban öngyűségét fogja agyonlőni, mert ő az oka a sok és nagy szenvedésnek. A gyönyörű szép, aranyoshaju asszony, aki nem akarja meghallgatni Demeter urat, mert erényes akar maradni és becsületes.

Most pedig egyszerre odaérkezett Demeter urhoz a Sátán. Külső ábrázatára nézve nem vala ő az a lófarkos, kénköves lovag, kinek gyermekek rettenetére, büntől elriasztandó kegyes hívek nagyon nagy ijedelmére az írárok lefestik. Sántáni mivoltából legfeljebb annyi maradt benne, hogy az egyik lábára bicgett s a két szemé lobogó lánggal égett, olyan lobogó lánggal, amilyen nem egy közönséges halandó szemében. Egyébként kifogástalanul öltözött, szembeötölően halavány ur volt, egy kevésbé fáradt és nagyon jó modoru. Inkább volt hasonlatos egy nem egészen ifju világfihoz, aki elmúlt idejét élvezetekre, földi gyönyörök keresésére használá fel, mintsem az ijesztő, félelmetes Sátánhoz.

Es mondá a Sátán Demeternek, aki megriadtan szakította félbe a csillogó revolverrel való kókkettirozást:

— Szervusz komám! Legkedvesebb segítő-társam!

— Bocsanat! Nem ismerem uraságodat! — válaszolta Demeter, elmélázásából felrezenve s igen csodálkozva a miatt, hogy magányát így megzavarja egy ismerősen megszólaló idegen.

— Dehogy nem ismeresz! Én vagyok a Sátán!

Demeter megjedte. De nem mutatta az ijedelmet, mert eszébe jutott, hogy az nem gavaléros és hogy a megjedő ember nagyon nevetéses figura. Azért nyugalmat erőltetett magára, bárha az első meglepetés kábulatában szédült és hebegett:

— Kérem . . . én . . . azt hittem . . . a poklok mélységes fenekén tanyázik méltóságod!

A Sátán kacagott és bizalmasan leült Demeter mellé az asztalhoz.

— Dehogy fiam! Az régen volt! Akkor, amikor még a bibliát irták. És sok száz évvel ezelőtt, mikor egyszer magamnál egy hírneves poétát is vendégül tisztelhettem. Valami Dante nevűt. Ékes versezetben meg is írta, hogy odalent miket tapasztalt. Bizonyára olvastad. Avagy nem ismered a Divina Comediát?

Demeter ur sohasem olvasta a Divina Comediát. Mint ahogy tulajdonképpen egész életén keresztül nem olvasott semmit sem. A könyveket és a poétákat nem igen kedvelte. És a képzelt világánál sokkalta többre becsülte a valóságot. Élete mind ezideig abban telt el, hogy ruhákat csináltatott, aztán ezeket elnyitte. És újra újra ruhákat csináltatott, aztán ezeket is elnyitte. Közben a kávéházakban sok pikkolót megívott. Udvarolt s minden rendű rangu nőktől beszédte a szép ruháknak, csinos bajusznak és jó modornak járó hódoltság adóját. Mig nem a szépséges szép, aranyhaju asszonnyal hozta össze a végzet, a ki kőszívű maradt és erényes, gyászborítván, gyilkos gondolatok örvényébe taszítván ezzel Demeter urat.

— Fiam, — magyarázta jóakarattal az öreg, kinek külső színezete olyan volt, mint egy derék világfi — azóta az idők megváltoztak! Dante poklában az emberek már nem is hisz-

eddig „igaz függetlenségi“ polgárok is könnyelműen elégedetlenkedést szítnak akár a függetlenségi és 48-as párt, akár a koalíciós kormány ellen.

Hasonlóan meg gondolatlan beszéd az is, mikor a függetlenségi és 48-as pártot, vagy a mai kormányt a sajtó „megrendszabályozásával“, az állami népoktatás „leszavazásával“, a „szerencsétlen horvát kérdés“-sel, a „középkorias“ cselédtörvényjavaslattal megvádolják. mert az, hogy a sajtóreform „redszabályozás“, hogy az állami népoktatást „leszavazták“, hogy a horvát kérdés „szerencsétlen“ s a cselédtörvényjavaslat „középkorias“ — ismét csak odadobva van, mint valami isteni kinyilatkoztatás, de nincs egy betűvel is bizonyítva.

Az ilyen beszédre pedig azt szoktuk mondani „igazi függetlenségi“ nyelven, hogy „nem igaz s csak hatásra vadászó nagy mondás.“

A koronázás évfordulója.

A nyomor és szenvedések közel két évtizedes korszaka után következett be a nemzet és uralkodója között a megértés ideje. Boritsunk fátyolt a multra, mondotta a fejedelm és a nemzet örömmel fogadta a felé nyújtott baráti kezét. Negyvenedikszert most vissza az a nap, a melyen a nemzet és az uralkodó között létrejött megegyezés a koronázás nagyszerű tényével megpecsételt. Június 8-án van negyvenedik évfordulója annak, hogy I. Ferenc József fejét Szent István királyunk szent koronája érintette. Szomorú rabságnak, végtelen szenvedésnek, zsarnoki vérontásnak végét jelentette ez a koronázás, a melyről tehát joggal mondhatjuk, hogy a magyar nemzet történetében jelentősebbet alig találunk.

1867-ben új korszakot nyitott meg a koronázás a nemzet életében. Negyven esztendő óta viseli már I. Ferenc József Szent István koronáját föltek homlokán és ezalatt a negyven esztendő alatt vilóra vált a nemzeti reménység sok-sok titkos vágya. A sors úgy akarta, hogy az idők járásában is átsuhanjon valamely hasonlóság az akkori és mostani napok között. Mert ha a nemzeti reménységnek sok-sok titkos vágya be is teljesült, hej, még nagyon sok van hátra teljes nemzeti

függetlenségünk megvalósításáig. És ezért a teljes nemzeti függetlenségünkért folytatott küzdelmek során történtek most is olyan dolgok, a melyek a mai nemzedék szívével is megismertették az érzést, mit jelent az, a mikor egy szabadnak született nemzet borus megpróbáltatások után visszakapja vagy visszaszerzi szabadsága törvényeit, jogát, alkotmányát. Van okunk tehát arra, hogy tudjunk ünnepelni.

De a negyven esztendő munka ünnepe nem nyilatkozhatik meg pusztán külsőségekben. Egy modern munkás fejlődő nemzet ünnepe nem lehet tartalmatlan pompa és muló csillogás. A koronázás negyvenedik évfordulójának nagy ünnepe nem folyhat úgy le, hogy a nézők szeméit elkápráztassa a sok fény és ragyogás, a lelkek pedig üresen maradjanak. A nemzeti öröm megnyilatkozása akkor maradandó, ha az ünnep gazdagodása a nemzet hasznos értékének, a lelki életét és fejlődését tápláló intézményeinek. Új alkotások emelkedjenek ki tehát az érzelmek forrongásából, új alkotások, a melyek a koronázási évfordulónak ünnepe hirdető megmaradjanak a nemzeti élet munkás hétköznapja számára, humánuscélok szolgálatára, a lelkek gazdagítására és fölemelésére.

A nemzeti fejlődésnek örök törvénye ez. Minden alkalmat meg kell ragadni a további fejlődés, a további haladás biztosítására. És a kormány a törvényhozással egyetértve átértette ezt a megdönthetetlen törvényt, a mikor ilyen maradandó nagy alkotásokkal kívánta biztosítani a koronázás és vele az alkotmány helyreállításának emlékére szánt nemzeti ünnepe alkalmából a nemzet további fejlődését.

Törvényben állapította meg a kormány és a törvényhozás azokat az alkotásokat, a melyek ezt a nagyjelentőségű ünnepet hirdető fognak szolgálni a köznek, a nemzeti fejlődésnek. Az első alkotás egy nagy munkáskórház lesz, a melynek költségeire két millió koronát ad a magyar állam. A második alkotás az Erzsébet Népakadémiának olyan kibővítése és fölszerelése, hogy egy Munkásotthon egész hivatását tökéletesen szolgálhassa. Ezért az állam a Szentkirályi utcai női iparskola-palotáját a Népakadémiának ajándékozta és 100.000 koronával járul az új hivatás kívánsága szerinti fölszereléshez. Ezzel kapcsolatosan még kimondja, hogy az állam ezen kívül több vidéki központban a közművelődés minden ágának a helyi viszonyokhoz alkalmazott teljesítésére kulturházak létesítését segíti elő, a mely célra ötszáz ezer koronát fordít. Ugy a Budapesten, létesítendő munkásház, mint a vidéki központokban felállítandó kulturházak első sorban a munkások érdekeit vannak hivatva szolgálai, a mennyiben módot

mar és nem tűri a botot. A számar is rug és nem tűri az ostort. Hát miért maradna a versenyben hátra a teremtés koronája, az ember? De figyelmeztetek valamire. Miben oka a te szenvedéseidnek az az asszony? Avagy kacérodott veled? Vagy hazudott neked? Ugy-e hogy nem. Csak eszköz volt a sors kezében, az én kezemben, mert erről nem tehet, hogy szép, hogy aranyhaja van s a te tetszésedet megnyerte. Azt mondod rossz asszony? Miért? Mert nem szegi meg a hűségi esküt? Akkor volna rossz, ha hallgatna te rád!

Demeter dühös lett:

— Egy Sátán, aki az erényt védi! Nevetéses vagy!

— Nem az erényt védem, csak a logikát. S a logika nevében még egyet. Mi lenne, ha mindenki úgy gondolkodnék mint te? Mond, emlékszel arra a lányra, akit a mult héten hittegetél, aztán ott hagyta? Meg a többi lányra, asszonyra? Mind hittegetted és mind otthagytad. Mi lett volna, ha ezek mind golyóval, öldöklő szándékkal támadnak ellened? Hányszor kellett volna halálnak halálával meghalnod?

Szünet.

— Mindezeket pedig, — kezdte újra a Sátán — nem azért mondtam, hogy jobb utra térj, hanem azért, mert ugyis tudom, hogy az okos szót nem fogadod meg. Mert ostoba vagy és rossz. Az emberek legtöbbje ilyen. Rossz és ostoba. Ezért virul nekem. Ezért nagy az én birodalmam.

Azzal magára hagyta Demetert, hogy folytassa ott, ahol elhagyta, a revolverrel való kacérodást.

nyújtanak nekik a művelődésre és ezáltal anyagi helyzetük megjavítására.

A harmadik alkotás az óbudai határban épülő Árpád templom lesz, a nemzet halálához méltó megjelölése annak a földnek, a melybe honalapító fejedelmünk porai vegyültek. A templom környezetét ligetté alakítják és abba obeliszket emelnek. Hatszáz ezer koronát fordít ennek költségeire a kormány a telek árán kívül.

A jubiláris alkotásokból jut Horvátország szépen fejlődő fővárosának Zágrábnak is. Háromszáz ezer korona költséggel a magyar állam kibővíti a zágrábi kereskedelmi muzeumot.

Ime a koronázási jubileum alkotásainak munka programja. Méltó egy fejlődésben lévő nemzethez, a mely ünnepeit is nemzeti erejének növelésére használja föl.

Az öreg honvédek.

Az a néhány öreg, ősz megtört aggastyán, akik még élnek Bem, Damjanich, Vécsey és a többi szabadsághősök dicső hadseregéből, valóban elmondhatják, hogy az utókor halátlan velük szemben

A kik feláldoztak családot, szerelmet, életet és mindent az imádtott magyar haza boldogulásáért, az utókor szabadságáért, a kik titáni harcokat vívtak a jogegyenlőségért, az alkotmányért, a függetlenségért, azok a félistenek, ma már szinte elfeledve tengetik öreg napjaikat. A nemzet halátlan volt eddig velük szemben és ők, akik halált megvetve rohantak a romboló harcba nem kértek eddig semmit!

Most, hatvan évvel a lezajlott önvédelmi harc után, előállnak egy szerény kéressel, mely csupán abból áll, hogy a nemzet igtassa törvénybe érdemeiket. Nagyon szerény kívánság ez ahhoz a mérhetetlen szolgálathoz képest, melyet honvédek az 1848/49-iki szabadságharcban a nemzetnek tettek. Nagyon szerény kívánság ez ahhoz a mérhetetlen szenvedéshez, a melyet honvédek akkor a nemzetért kiálltak. Az öreg szabadsághősök eme kérelmét kétségkívül teljesíteni fogja a képviselőház, mert ezt teljesítenie kell. A nemzet nem róta le halálját az öreg honvédekkel szemben, az alamizsna nyugdíjjal, melyet néhány év óta nyújt nekik mert az az éhenhaláshoz sok, de a megélhetéshez nagyon kevés.

Igenis törvénybe kell igtatni a dicső szabadsághősök érdemeit, a mit ma már, a mikor a feledés fátyola borít mindent — a koronás király sem fog ellenezni. Hisz' a hősök előtt, a nemes ellenség is meghajta lobbogóját!

A negyvennyolcas honvédek felirattal fordultak a képviselőházhoz, melyben többek között ezeket írják:

„Az 1848/49-iki nagy napoknak még életben lévő honvédei, ma már csak emlékeztető nagy alakjai, emeljék fel a tisztelt képviselőház előtt esdő szavunkat, jogos és méltányos kérelmünket. — Mit kérhetnénk magasztosabbat, mint az 1848/49-iki honvédek erkölcsi elismerését, illetve ez elismerésnek s érdemeiknek törvénybe igtatását?

Meg vagyunk győződve t. Képviselőház! hogy nincsen a t. Házban sőt nincsen a magyar nemzet soraiban sem, ki a 48/48-iki honvédek érdemeit nem ismeri. De ezen szóbeli elismerés csak olyan, mint a sírkövekre róvott betűk, melyeket időnap előtt letörölhet az enyészet keze.

Mi azért e nemzetnek a történelem táblájára vésett letörölhetetlen feliratáért esdünk. Emeljék le Önök a feledésnek azon nehéz szikláját, melyet nemrég a nagy Rákoczy Ferencz hanvairól és nevérol s vele dicső bajtársairól, vitéz kurucairól — a nemzet izzó lelkesedése mellett — leemeltek. Emeljék le Önök e sziklát vitéz honvédek sírjáról is! S ama dicső korról, melynek ők félvilágra szóló hősei voltak: igtassák be érdemeiket a történelem könyvébe, meg lévén győződve, hogy csak azon nemzedéknek lehetnek hős utóai amely elődeink érdemeit megbecsülni s méltányolni tudja; s hogy ezen egy tollvonással öröbecsü szavakat irtak a szabadság könyvébe és a nemzet szívébe.“

Gyönyörű dolgot csinált a képviselőház a midőn Rákoczy Ferenc és bujdosó társait megbélyegző törvényt megsemmisítette. Az egész nemzet osztatlan halálját fejezte ki ezért.

Tetézze e dicső tettet avval, hogy a 48-as honvédek érdemeit igtassa törvénybe. Ezt nemcsak a névtelen honvédek kívánják, hanem követeli az egész nemzet.

HIREK.

Személyi hir. Balla Aladár dr. főispán Riminiből szerda este a gyorsvonattal Ujvidékre érkezett. Balla Aladár dr. tegnap a városi tanács előkészítő ülésén és a törvényhatósági bizottság közgyűlésén már elnökölt is.

Az új gimnáziumi épület. Az ujvidéki magyar kir. állami kath. főgimnázium épülete a követelményeknek és igényeknek már nem tud megfelelni, miért is a gimnázium tanártestülete memorandumot intézett a közoktatásügyi miniszterhez, melyben az intézet részére új épület felállítását kéri. **Telek: Arvéd** gróf, országgyűlési képviselőnk és **Balla Aladár dr.** főispán a gimnázium ügyét illetékes helyen kellőképp pártfogolták és ennek az üdvös eredménye már mutatkozik, amennyiben báró **Barkóczy Sándor** osztályvezető, miniszteri tanácsos, a közoktatásügyi miniszter megbízásából szerda este Ujvidékre érkezett. **Barkóczy** miniszteri tanácsos csütörtökön az új épület ügyében érkezett **Balla Aladár dr.** főispánnal és főleg a megfelelő telek iránt érdeklődött. Kiszivárgott hírek szerint az új gimnázium az I. negyedben lesz felépítve és azt hisszük az Erzsébet-terén vagy Kigyó-utcában jelölnek ki, illetve vásárolnak meg e célra megfelelő területet. **Barkóczy** báró a régi épületet is megtekintette.

Hova jön a vasártér? A városi tanács a vasártér kérdését ismét elodázta. A tegnapi közgyűlés napirendjére a vasártér kérdése nem volt kitűzve, bár nagyon szeretnők ezt az ügyet már elintézve látni. A elodázás akképen történt, hogy a tanács elhatározta, miszerint a főállatorvost meghívja és annak szakvéleményét kikéri. Hacsak rendkívüli közgyűlés nem lesz, alig tudjuk elképzelni, miképp fogja a városi tanács az augusztusi vasárt meg tartani tudni, ha a legközelebbi közgyűlés csak augusztusban lesz.

Csendélet Péterváradon. Panaszos irást kaptunk, melynek írója elmondja, hogy az itt időző szintársulat néhány kelléke és műszaki alkalmazottja kedden délután Péterváradon tartózkodott és az utcán valamivel hangosabban beszélgettek, mire Pétervárad egyik éber öre a társaságot a rendőrséghez vitte és ott őket lecsukta volna. Időközben a derék rendőr állítólag tettelesen is kifejezést adott volna magyarellenes érzelmeinek, melyeket már a bekísérés alkalmával lépten-nyomon hangoztatott. Közreadtuk a panaszos irást anélkül, hogy az idő rövidsége miatt az eset valósága felől magunkat tájékoztatni tudtuk volna. Fenntartással közöljük a furcsa hírt, mely ha igaz, ugy szomorú fényt vet a horvátországi közigazgatási viszonyokra.

Makó szinigazgató őszi állomása. **Berezédy** min. tanácsos megkereste **Nádassy József** soproni szinigazgatót, aki társulatával ezidőszent Makón játszik, hogy ezidén kivételesen engedje át a várost — a szegedi szintársulatnak, melynek ellenében csereképp Orosházát ő kapja. A csere oka az, hogy Makó Lajosnak katonai zenekara van, amelyet azonban Orosházára a katonai parancsnokság a távolság miatt átvinni nem enged, míg abba beleegyeznek, hogy a sűrű vasuti összeköttetéssel bíró Makóra átjőjön a zenekar. **Nádassy** a kérelmet teljesítette és így Makó és Orosháza igazgatót cserélt.

Apad a Duna. A Duna vizállása két nap óta 5 méter 62. Arvizveszedelemről többé szó sem lehet.

A magyar főgymnasium gyásza. **Varga Mátyás** áldozópap, a helybeli kir. kath. főgymnasium rom. kath. hittanára folyó hó 6-án a hajnali órákban váratlanul elhunyt. A boldogult kiváló képzettségű és nagybuzgalmu munkása volt főgymnasiumunknak, melyben a kath. ifjúságot 20 éven tul nevelte és tanította. A humanus modoru eleven kedélyű tanár közkedveltségnek örvendett ugy tanítványai mint tanártársai körében. Régebben szép irodalmi tevékenységet is fejtett ki. Öreg szüleivel kikhez valóban példás gyermek szeretettel ragaszkodott kigyó-utcar házában lakott, évek óta a legnagyobb visszavonultságban. Régóta

gyöngülni érte ugyan már egészségét, de szigoru kötelességtudása a pontos napi munka elől föl nem menté még halála előtti napon sem. Szívszélhűdés oltotta ki a magyar kultúra és vallásos nevelés derék munkásának életét legszebb korában 47-ik esztendejében. Volt tanítványainak ezrei hálával és áldással adóznak emlékének.

Megsemmisített ítélet. Az 1905. évi képviselőválasztásokból kifolyólag **Lehőcz Lajos** óbecsei korcsmáros egy röpiratot bocsajtott ki, amelyben **Mihálovics Endréről** az óbecsei kerületnek akkor még csak képviselő-jelöltjéről nem valami hizelgő módon nyilatkozik. Lehőcz e cselekménye miatt, Mihálovics panasza folytán, a vádlottak padjára került, mely alkalommal az ujvidéki törvényszék rágalalmazásért pénzbüntetésre ítélte. Lehőcz ez ítéletet megfellebbezte a szegedi ítélőtáblához, amely a napokban a törvényszék ítéletét megsemmisítette s az ügyet a szegedi esküdtbíró-ság elé utalta, mert Mihálovics a röpirat megjelenése idejében ha nem is orsz. képviselő, de megyebizottsági tag volt s így az ellene már azon időben nyomtatvány utján elkövetet rágalalmazás fölött is csak esküdtbíró-ság hivatott ítélni.

Esküdtszéki tárgyalások. Amint már megirtuk, az ujvidéki esküdtbíró-ság ez évi második ülészaka hétfőn kezdődött meg. Ez alkalommal **Placskov Tódor** titeli napzsámos bűnügye került tárgyalásra, akit azért vádolt az ügyesség, mert mult év december hó 19. napján Szrdanov Ivánkat szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal megölte. A tárgyaláson már csak az nyert bizonyítást, hogy **Placskov** a kezében volt fegyvernek gondatlan kezelése által ejtette a halálos sérülést, aminek következtében **Harsányi Elemér** ügyész gondatlanságból okozott emberölés miatt kérte a vádlottat bűnösnek kimondani. Az esküdték **dr. Szlezák Lajos** védőbeszéde után az ügyész kérelméhez képest határoztak, mire a bíróság **Placskov Tódort** egy évi és hat havi fogházra ítélte. Vádlott és védője az ítélet ellen semiségi panaszt jelentettek be. Kedden és szerdán a kitűzve volt tárgyalásokat nem lehetett megtartani, mert a vádlottak, kik szabadl'ábon vannak, nem jelentek meg.

Uj iparvállalat Ujvidéken. Városunk a közel jövőben egy oly iparvállalattal gazdagodik melynek hiányát nem csak mi, de egész vidékünk is érezte. **Bogdány és Társa**, városunkban már eddigelé is igen előnyösen ismert budapesti cég ugyanis, mint halljuk, itt fiók-telepet nyit, mely működési körébe felöleli a központi gőzfűtések, vízvezetékek, csatornázások légszuszvatékek, fürdők és szellőző berendezések készítését. Ha tekintetbe vesszük ama előnyöket, melyeket egy ily technikailag képzett és modern elvek szerint működő vállalat közelsége, városunkban való megtelepedése nyújt, ugy méltán örülhetünk jöttének, mely reá nézve is — ismerve közönségünk igényeit — csak biztató lehet.

Az ártézi fürdő építése.

Eldölt árlejtés.

A *Határőr* kimerítő tudósításokban foglalkozott az ártézi fürdő építésére és berendezésére kiirt első árlejtés eredményével, melyet tudvalevőleg a közgyűlés meddőnek mondott és újabb árlejtés kiírását rendelte el. A második árlejtés május 25-én járt le. A beérkezett ajánlatokat a *Határőrben* ismertettük.

Kedd délután a városi törvényhatósági bizottság gazdasági bizottsága **Szalay Lajos** kir. tan., polgármester elnöklete alatt ülést tartott, amelyen **Francsek Imre**, székesfővárosi műszaki tanácsos, az ártézi fürdő építésének tervezője is résztvett és a beérkezett ajánlatokat ismertette. Összesen 25 vállalkozó 52 ajánlatot adott be. Ezek közt **Strommer Lipót**, **Romanovics Szava** ajánlatai alaki okokból vissza lettek utasítva. **Hadinger A.** ajánlata sem felelt meg az árlejtés feltételeinek és így az sem volt figyelembe vehető.

A következő ajánlatok érkeztek be:

I. Föld és kőműves munka.

1. Simonyi Mihály . . . . . K 136.690 70
2. Tunner Artur . . . . . " 152.531 80

3. Brezovátz A. és T. . . . . K 154.431 85
4. Tikmayer Antal . . . . . " 159.066 20
5. Hadinger A. . . . . " 160.033 —
6. Pekló és Linarics . . . . . " 161.794 60

II. Ács munka.

1. Brezovátz A. és T. . . . . K 13.394 80
2. Basztalovits István . . . . . " 13.501 30
3. Simonyi Mihály . . . . . " 13.610 50
4. Pekló és Linarics . . . . . " 13.746 30
5. Tunner Artur . . . . . " 15.912 —
6. Hadinger A. . . . . " 19.757 50

III. Bádgos munka.

1. Pekló és Linarics . . . . . K 7.680 10
2. Brezovátz A. és T. . . . . " 8.608 80
3. Fried Zsigmond . . . . . " 9.011 85
4. Hadinger A. . . . . " 10.539 60

IV. Cserépfedő munka.

1. Simonyi Mihály . . . . . K 2.750 —
2. Pekló és Linarics . . . . . " 2.750 —
3. Brezovátz A. és T. . . . . " 2.750 —
4. Hadinger A. . . . . " 3.162 50
5. Tikmayer A. . . . . " 3.437 50

V. Asztalos, lakatos, mázólo és tüveges m.

1. Brezovátz A. és T. . . . . K 20.511 70
2. Pekló és Linarics . . . . . " 22.429 50
3. Hadinger A. . . . . " 27.643 —

V.a) Csak mázólo munka.

1. Hodoványi Andor . . . . . K 2.338 50

VI. Szobafestő munka.

1. Brezovátz A. és T. . . . . K 3.175 96
2. Somogyi Mihály . . . . . " 3.749 —
3. Pekló és Linarics . . . . . " 3.888 —
4. Hadinger A. . . . . " 3.910 —
5. Hodoványi A. . . . . " 4.087 —

VII. Felirati táblák.

1. Hadinger A. . . . . K 96 —
2. Hodoványi A. . . . . " 264 —
3. Pekló és Linarics . . . . . " 304 70
4. Simonyi Mihály . . . . . " 335 —
5. Brezovátz A. és T. . . . . " 381 —

VIII. Villamos jelzők.

1. Barta Károly . . . . . K 1.076 —
2. Hadinger A. . . . . " 1.139 —
3. Spirka József . . . . . " 1.683 —

IX. Vizvezetek, csatornázás, közp. fűtés és gáz berendezés.

1. Bogdány és Társa . . . . . K 56.441 86
2. Strommer Lipót . . . . . " 57.194 92
3. Pohlmann Húgó és T. . . . . " 63.000 —
4. Knuth Károly . . . . . " 63.914 99
5. Zikmund . . . . . " 63.994 33
6. Hadinger A. . . . . " 64.625 35
7. Fried Zs. . . . . " 64.866 09
8. Neumann L. . . . . " 67.059 93

X. Beton és terazzó.

1. Walla József . . . . . K 14.900 70

XI. Falburkoló munka.

1. Urbach Miksa . . . . . K 15.180 —
2. Sillinger Vilmos . . . . . " 16.534 —
3. Simonyi Mihály . . . . . " 16.550 —
4. Hadinger A. . . . . " 17.620 —
5. Walla József . . . . . " 18.590 —

Végleges döntés csak a tegnapi közgyűlésen történt.

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Felelős szerkesztő: Mayer József.

Társ szerkesztő: Medvetzky Imre dr.

HIRDETÉSEK.

GRAND HOTEL MAYER

UJVIDÉK.

I. rendű szálloda.

Repa-Mag óvári, obendorfi
óriás Duppani zab, Dollár zab, Székely
és kora amerikai lófogú tengerik Karós és
törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china
Magyar-bikák kan-
malacok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli
költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-,
fehér és fekete Orpington toljásokra elő-
jegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD
drassói uradalmi intézősege. u. p. Koneza.

Mindenemü gyomorhaj, aranyér,
emésztési zavar, időségi vagy állandó
székrekedés s az ezekkel járó követ-
kezmények legbiztosabb hatású gyógy-
szere az orvosi tekintélyektől ajánlott

Cascara-Sagrada
LABDACS.

(Székesfővári korona-pilula).

Ezen nem drasztikus hatású növény
laxanszer, nem rontja a gyomrot, mint
a többi hashajtó, fokozza az étvágyat,
és a beteg működését elősegíti. Egye-
dül szer melyet a természet nem szok
meg gyakori használat mellett sem.

1 üveg ára (50 labdacssal) 1 korona.
1 próba doboz (12 labdacssal) 30 fillér.
3 korona és 45 fillér előzetes beküldése
mellett 3 üveg vagy 10 doboz bérmentve
szállíttatik. Megrendelések azonnal felje-
sítetnek az egyedüli készítőnél: **Czollner
Vince „Magyar korona“ gyógyszerár-
ában, Székesfővároitt (Gróf Zichy-ház)**
42.30-37

KÖNYVELŐ,

ki a magyar és német levelezésben jártas,
üzletben felvétetik. Azon szakmabeli ajánl-
kozók, kik a horvát vagy szerb levelezést is
elláthatják, előnnyel bírnak.

Az állás f. év augusztus hó 1-én, esetleg
azonnal elfoglalandó. Ajánlatok, igények meg-
jelölése mellett, intézendők.

Rainer Simon,
Ujvidék.

2-1.

Fontos szőlőbirtokosoknak

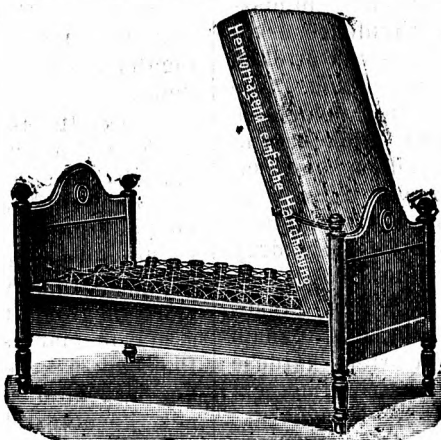
Legjobb minőségű Oltógummi,
Kékkő és Raffia kapható:
Ludwig József

fűszer- és csemege-kereskedésében. Ujvidék
Uri-utca 17. szám.

A jó fekvés az fél egészség!

ezt csakis az „Ideal“ rugany matrac által érthető el, a mely szabadal-
mazva és kitüntette van.

A világ legjobb ágybetéje.

A világ legjobb ágybetéje.

Könnyen! felemelhető.

Könnyen! szellőztethető.

Könnyen! kezelhető.

Könnyen! tisztítható.

Könnyen! javítható.

Könnyen! meggyőződhető a belső minőségéről.

Az ágy belvilága megméréndő és bárhova 40 koronaért bérmentve küldi
102.10-9. **Schön V. kárpitos, Ujvidék.**
Nem tetszés esetén minden költség nélkül visszaveszem.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje. Érvényes 1907. évi május 1-étől, október 1-éig.

Oda Budapest—Zimony—Belgrád.													Vissza		
gyors v.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	szem. v.				szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	gyors v.	
7.00	7.15	11.15	3.20	6.30	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. n.	érk.	5.50	7.10	10.15	1.00	6.55	10.05	
10.15	12.37	—	6.36	8.06	3.54	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	—	5.05	9.51	1.52	6.37	
10.30	1.27	4.15	6.48	—	5.30	ind.	SZABADKA	érk.	10.21	—	—	9.39	1.26	6.26	
	1.56	4.43	7.10	—	6.20		Csantavér		9.52	—	—	—	12.58	—	
11.05	2.22	5.09	7.25	—	6.27		Topolya		9.29	—	—	9.07	12.33	5.54	
11.22	2.44	5.32	7.42	—	7.05	érk.	Kishegyes-Bácsfeketehegy		8.58	—	—	—	12.04	5.37	
11.23	3.07	5.55	7.55	—	7.27	ind.	Óverbász	érk.	8.29	—	—	8.39	11.05	5.21	
11.37	3.27	5.17	—	—	7.46		Óker		8.09	—	—	—	11.19	5.04	
11.51	3.43	6.34	—	—	8.13		Kiszács		7.46	—	—	—	11.03	4.49	
12.03	4.03	6.55	8.37	—	8.34	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.22	—	—	7.56	10.42	4.29	
12.20	6.43	—	10.16	—	11.07	érk.)	Zimony	(ind.	4.44	—	—	6.20	8.06	1.02	
3.49	—	—	10.30	6.40	11.47	ind.)	Belgrád	(ér.	4.11	8.00	11.15	5.50	7.35	—	
	—	—	10.38	6.55	11.57	érk.		ind.	4.00	7.45	11.00	5.41	7.25	—	

Oda Baja—Ujvidék.								Vissza					
v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.			sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.			sz. v.	sz. v.
4.00	—	7.32	1.15	ind.	Baja	érk.	6.33	8.53	3.23	7.00			
5.06	—	8.25	2.15	érk.)	Baja	ind.	5.25	7.55	2.17	5.47			
5.09	—	8.26	2.16	ind.)	Regöce	érk.	—	7.54	2.14	4.42			
5.56	—	9.12	2.26		Gádor		—	7.14	1.28	4.58			
6.25	—	9.14	3.23	érk.	Zombor	ind.	—	6.45	12.57	4.23			
	6.57	—	3.52		Zombor vásárt.		—	6.03	11.13	—			
	7.07	A megnyitás napjától	4.02		Fernbach-szál.		—	5.54	11.04	—			
	7.30		4.25		Sztapár		—	5.32	10.42	—			
	7.49		4.44		Szilberek		—	5.16	10.28	—			
	8.10		5.06		Hodságh		—	4.48	10.02	—			
	8.25		5.31		Paripás		—	4.29	9.45	—			
	8.49		5.45		Parrag		—	4.08	9.25	—			
	9.05		6.01	érk.)	Szépliget	ind.	—	3.50	9.09	—			
	9.16		6.03	ind.)	Bulkeszi	érk.	—	3.26	9.07	—			
	9.30		6.17		Petrőc-Dunagál.		—	3.12	8.55	—			
	9.45		6.30		Ó-Futak		—	3.01	8.44	—			
	10.10		6.55		Ujvidék	ind.	—	2.32	8.16	—			
	10.31		7.17				—	2.07	7.51	—			

Oda Ó-Becse—Ujvidék.						Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.				sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
4.40	9.45	4.20	ind.	Obecse	érk.	6.56	12.43	7.31	
5.12	10.11	4.42		Bácsföldvár		6.35	12.20	7.10	
5.34	10.31	5.02		Csurog		6.19	11.53	6.53	
5.54	11.02	5.22		Zsablya		5.55	11.19	6.26	
6.09	11.18	5.39		Boldogasszonyfalva		5.29	10.46	6.11	
6.32	11.45	6.02		Temerin		5.13	10.28	5.55	
6.41	11.54	6.11		Tiszaistvánfalva		4.57	9.59	5.37	
6.54	12.09	6.24	érk.)	Vaskapu	(ind.	4.43	9.43	5.23	
7.01	12.13	6.25	ind.)	Ujvidék	(ér.	4.42	9.42	5.22	
7.25	14.40	6.49	érk.)		ind.	4.17	9.15	5.00	

Oda Ujvidék—Vaskapu—Titel.						Vissza			
sz. v.	v. v.					v. v.	sz. v.		
6.37	5.10	ind.	Ujvidék	érk.	6.00	3.01			
7.00	5.37	érk.)	Vaskapu	(ind.	5.33	2.28			
7.05	5.38	ind.)	Katy	(ér.	5.28	2.33			
7.31	6.07		Tiszakálmánfalva		6.06	2.15			
7.42	6.19		Sajkásszentiván		4.34	1.56			
7.57	6.39		Tündéres-Dunagárdony		4.25	1.41			
8.11	6.58		Sajkáslak		4.04	1.26			
8.24	7.16		Titel		3.48	1.14			
8.37	7.30	érk.		ind.	3.32	1.00			

*) A vastag fekete számok éjjeli időt jelentenek.